

Kako dolgo še

boste neoliberalci uničevali pravno in socialno državo in standard prebivalcev?

Morda je čas, da si Miro Cerar prebere lastno delo z naslovom "Pamet v krizi".

Že dolga leta mnogi zaznavamo dejstvo, da je vsaka naslednja vlada, ki se je zavihtela na oblast ob sijajnih obljubah in večji retoriki ter kritikah predhodnice, le še precej manj operativna, bolj stereotipno neinventivna in destruktivno koruptivna. Ko se je že zdelo, da sta dno dosegla Janša in Pahor, je Bratuškova dokazala, da se da vladati še bolj servilno nedomiselnost in topoumnost kot predhodnika.

Popolna nebogljenost vlade dr. Cerarja pa se ne kaže le v neprekinjenem ukvarjanju s kadrovskim izpopolnjevanjem ekipe zaradi vedno novih korupcijskih afer in škandalozno nestrokovnega nabora začetnih varčevalnih ukrepov, ampak že kar nedostojno bednim diletantizmom uresničenih in načrtovanih prodaj državnih podjetij. To, da so se ali se bodo prodajala podjetja (kot so Mercator, Laško, Žito, Zavarovalnica Triglav, Telekom ...), ki bi morala ob razumnem vodenju konstantno zagotavljati zavidljivo raven dobička in tako trajno polniti vse bolj obubožano državno blagajno ali pokojninski sklad, bi – vsaj po toliko letih kritik prodaje Leka in več drugih dobrih podjetij – moralo postati jasno celo Cerarju, ki pa se vede, kot da ima popolnoma zvezane roke in ne more storiti nič za ustavitve teh procesov. Abstraktno neulovljivo besediči o usodnih družbeno-ekonomskih vprašanjih narodove prosperitete človek, ki so ga bila še pred letom polna usta etike, morale in poštenja.

Morda je čas, da si prebere lastno delo z naslovom *Pamet v krizi*, ki ga je napisal leta 2010, ko najbrž še ni računal na sedanjo funkcijo. Priporočal bi mu predvsem, da si osveži spomin s poglavji: *Zlaganost javnih podob, Kako iz krize* in *Zloraba prava*. Definicije pojmov morale in etike, o katerih je toliko govoril, verjetno res pozna, nedvomno pa ne zna voditi vlade in države skladno z njimi. Tudi svojega življenja ne, saj sicer ne bi imel izjemne koncentracije služb, funkcij vseh vrst (recenzent, član uredniških odborov številnih revij) in svetovalnih pogodbenih aranžmajev, kjer že leta neprikrito širi svoje neoliberalne ideje kot v doktorski nalogi (*I*) *Racionalnost*, ki jo je 2001 publiciral Bonex.

Predpisi že desetletja določajo odgovornost

Pronicljiva novinarka Irena Štaudohar se s citatom A. P. v *Sobotni prilogi Dela* (30. 5. 2015) sprašuje, zakaj nekaterim državam uspeva in drugim ne, ter navaja dva znanstvenika, ki ponavljata, da zato, ker imajo neuspešne države zastarele institucije. Tako stališče zakriva pravo bistvo stvari. Gre za to, da se odgovornost slehernika povečuje s funkcijo in položajem, ki ga v družbi zaseda. Vlada, predvsem pa njen predsednik ima na razpolago ves potreben instrumentarij za trasiranje družbenih sprememb, le uporabiti ga je treba. Ddr. Rudi Rizman daje v svojem monumentalnem delu pronicljivih socioloških študij *Čas (brez) alternative* iz leta 2014, precej bolj prepričljive in jasne odgovore. Na strani 45 že v naslovu poglavja zapiše: *Krivec za globalno krizo – neoliberalizem*.

Po vseh katastrofalnih napakah pri številnih dosedanjih prodajah podjetij bi lahko najbolj poklicani in odgovorni nekaj več vedeli o predpisih, ki že desetletja določajo odgovornost za povzročeno škodo in kazenske sankcije za zlorabo uradnega položaja in nevestno delo v službi. Potencialno oškodovanje državljanov Slovenije, ki bo povzročeno z nameravano prodajo še Telekoma, Zavarovalnice Triglav in drugih, pa po mojem mnenju presega koruptivne norosti Patrie, Teš 6 in cestnih afer.

Tudi vlada očitno ne dojema, da je javni interes, nacionalni interes vse tisto, kar ima lahko zelo velike posledice za zdravje, življenje in narodni blagor ljudstva. Da je to po naravi stvari vsako odločanje, ki operira z velikanskimi vrednostmi, ki dolgoročno lahko vpliva dobro ali slabo. Pri teh odločitvah se zato predpostavlja zelo resno organizirano demokratično razpravo, v kateri odgovorni nosilec odločitve v odprtem javnem diskurzu celovito objavlja dejstva in argumente ter se zaveda kazenske in odškodninske odgovornosti za povzročeno škodo pri napačni odločitvi.

Mi pa bi prodali vse strahovito pod ceno, preden smo sploh dobili strategijo teh prodaj. V resnici bodo hudo ceno teh prodaj nosili predvsem tisti, ki so tik pred krizo kupovali delnice, na primer Laškega po sto evrov, zdaj pa jim grozi resna nevarnost, da se bo zgodila iztisnitev (beri: prisilna nacionalizacija v korist tujega lastnika) po ceni, ki bo le 25 odstotkov nakupne cene.

Pri tem očitno nikogar ne zanima, kako so banke sploh lahko prenesle obremenitve zasebnih družb na Pivovarno Laško, ko pa je še iz rimskega prava znano jekleno načelo: *Nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet* (Nihče ne more na drugega prenesti več pravic, kot jih ima sam.) Podobno argumentira v *Klicu v umobolnico* Boris Jež (*Sobotna priloga Dela*, 30. 5. 2015), kjer pravi, da se cerarji, janše in mramorji igrajo s tujim denarjem kot svojim, v Zavarovalnici Triglav pa je njegovo hišno, avtomobilsko in zdravstveno zavarovanje.

Cerar v svoji krasni knjigi *Pamet v krizi* na strani 223 v poglavju *Zloraba prava* cinično pravi: »Nosilec pravice lahko zato pravico zlorabi ne glede na lastno krivdo, torej že samo s tem, da pri izvrševanju pravice preseže njen objektiviziran družbeni namen in s tem prizadene pravico drugega.« O vsebinski teži teh odločitev mi ni treba izgubljati besed, ker sta dr. Franjo Štiblar in dr. Peter Glavič dovolj ostro in jasno povedala svoje mnenje, ki ga lahko samo delimo. Cerar očitno nima pojma, kaj bi lahko bil objektiviziran družbeni namen pri načrtovanih prodajah.

Sankcionirati povzročanje škode javnemu interesu

V ustavi spregledan opis pristojnosti in odgovornosti vlade bo treba s prvimi ustavnimi spremembami opredeliti dovolj določno – kot organ, pristojen in odgovoren za razmere na vseh področjih iz pristojnosti države oziroma dela in delovanja javnega sektorja – in sankcionirati povzročanje škode javnemu interesu.

Seveda ni presenetljivo, da v državi, ki je sicer imela veliko nepotrebnih in bedastih referendumov, ni močnejšega organiziranega dejavnika, ki bi to plenilsko krajo državne srebrnine s korektno postavljenim vprašanjem ponudil v presojo ljudstvu, ki ima po ustavi edino resnično oblast v državi in ki tudi pravilno razume svoj nacionalni interes.

Če bo – v tej nezanosno prezadolženi deželi, ki jo spet in spet pretresajo vedno nove finančne luknje (bančna sanacija, terjatve varčevalcev NLB, zahteve zdravstvenih delavcev in tako dalje); ob vseh že videlih nepošteno prerazdeljevalnih ukrepih, konstantno usmerjenih v že tako preobremenjeni srednji sloj; po realiziranih navideznih prodajah paradnih konjev našega gospodarstva, ki so v resnici le koruptivna darila tujcem; ob že dosedanjih grobih posegih v materialni položaj upokojencev – vlada dobila še idejo o zniževanju pokojnin, se ne bom več čudil, če bo marsikdo pripravljen vreči kamen ne le v poslopje vlade, ampak tudi parlamenta, Banke Slovenije, ustavnega in vrhovnega sodišča in policije (ki vedno znova potrebuje pet let, preden se sploh zgane v najhujših korupcijskih aferah).

Norostim, ki smo jim že leta priča v politiki, pravu, ekonomiji in še marsikje, ne bomo prišli na konec, dokler ne bo kakšen nov slovenski Zola (*Obtožujem*) povzdignil svoj glas in pokazal, da ima to ljudstvo dovolj vladavine neoliberalcev ter da je čas za tektonske ustavne in družbene spremembe in odgovornost tistih, ki so nas privedli v sedanji brezizgledni položaj.

Dr. Ferdinand Blaznik, 8.6.2015, Delo